

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. Utrum Incarnatio facta tantum fuerit ad redimendum genus
humanum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](#)

gratia unius hominis Iesu Christi in plures abundavit. Quibus verbis Apostolus comparat vim peccati originalis ad nocendum, cum valore meritorum Christi ad sanandum, & hunc illi longe anteponit.

3. Ex Patribus, pro quibus omnibus hic erunt Chrysoformis homilia 10. ad Romanos, ubi haec habet: *Sic unius peccatum permisit omnes, multo corie magis unius gratia servare poterit. Postea ostendit (Apostolus) non illud modo peccatum per gratiam extinctum, sed & reliqua omnia; nec ipsa tantum peccata esse extintae, sed & iustitiam datam, atque adeo Christum non modo tantum iucuisse, quantum læserat Adam, sed & multò magis, ac multo pleniùs. Et Augustinus sermone de tempore 114. Hodie, inquit, Dominus noster in statere crucis premium nostræ salutis appendit, & una morte universum mundum, sicut omnium conditor, ita omnium reparator absolvit. Indubitate enim credamus, quod totum mundum redemit, qui plus dedit, quam totus mundus valerer: meritum enim redempta mercedis dignitas insignis pretii supergressa est. Sed ex occasione data*

Observa, quamvis Christus pro peccato originali, & aliis hominum peccatis Patri obtrulerit satisfactionem non modo condignam, sed etiam superabundantem, hanc tamen satisfactionem non prodesse, nisi iis, quibus applicatur, & quantum applicatur per media à Christo, vel à Deo instituta; hinc nullo modo prodest infantibus, in utero materno morientibus, quia nullo modo eis applicatur: è contra tantum prodest, quantum potest, iis qui cura debita dispositione baptizantur, vel martyrio coronantur, quia per baptismum & martyrium perfectè applicatur ad abolendam peccatum omnem, peccato debitam: per alia verò media ordinariè non applicatur perfectè, sed imperfectè tantum, quia per alia media ordinariè applicatur tantum ad mutandam peccatum aeternam in temporalem, vel graviorem in leviorum.

Ratio horum est, jam insinuata, quia Pater aeternus acceptavit quidem pro omnibus hominibus satisfactionem Christi quantum ad actum primum, seu quantum ad sufficientiam; at non illam acceptat in actu secundo, & quantum ad effectus, nisi juxta modum, quo per diversa media applicatur hominibus, & Christus ipse non alter voluit, à Patre acceptari, & hominibus prodesse satisfactionem suam: quare mirum non est, quod ab iis, quibus non applicatur perfectè satisfactione Christi, alia satisfactione exigatur; quod non est contra rationem condigne satisfactionis, nec inde sequitur, debiti jam soluti exigi solutionem.

C O R O L L A R I V M .

Incarnatio necessaria fuit ad redimendum genus humanum per condignam satisfactionem, ab homine exhibendam.

Sequitur ex dictis hactenus, ex quibus sic breviter argumentor. Nulla pura creatura condigne iuris facere potuit pro peccato mortali, etiam uno, sive proprio, sive alieno: Christus verò de condigno, & plus quam de condigno iuris facere potuit etiam per ipsum quantulumcumque obsequium pro peccatis mortalibus pluribus ac pluribus, & gravioribus ac gravioribus in infinitum. Ergo, &c. Dixi porrò, per condignam satisfactionem ab homine exhibendam: nam incarnatio necessaria non fuit ad redimendum genus humanum per condignam satisfactionem præcisè, quia Verbum potuit genus humanum redimere per satisfactionem condignam, non humanam, sed angelicam naturam assumendo, quamquam non tam convenienter potuerit,

A R T I C U L U S III.

Utrum incarnatione facta tantum fuerit ad redimendum genus humanum,

Nota. Hic non queritur, quid Deus circa incarnationem potuerit decernere, vel an aliud, &

quod decretum habuisset, si praesens non haberet; cùm enim de eare nihil revelatum sit, nihil de eare nisi divinando dici potest. Agitur ergo de decreto, quod Deus haberet; & queritur, quale fuerit circa incarnationem, quantum colligi potest ex certa, vel faltem magis probabili revelatione: utrum scilicet Deus per illud decretum incarnationem voluerit ante prævisionem omnis peccati; ita ut facta esset incarnatione, etiam homo non peccasset; an verò per illud decretum voluerit Deus incarnationem post peccati prævisionem, & ad redimendum hominem, ita ut vi præsentis decreti Filius Dei non esset incarnatus, si homo non peccasset, & sic non indiguisset redempzione?

Circa hanc controversiam triplex est sententia. Prima docet incarnationem quoad substantiam decretam fuisse ante prævisionem peccati: licet quoad circumstantiae carnis mortalis & passibilis decreta non fuerit, nisi post peccati prævisionem: ita ut venisset Christus, quamvis non in carne mortali & passibili, etiam non peccasset homo, nec adeo redempzione indigisset.

Secunda sententia, quæ est S. Thomæ, afferit incarnationem, etiam quoad substantiam, decretam non fuisse, nisi post peccati prævisionem, & ad ejus remedium: ita ut vi præsentis decreti Christus omnino non venisset, si homo non peccasset.

Tertia denique sententia vult incarnationem decretam fuisse ex duplice motivo totali, scilicet prius sui gratia, seu propter intrinsecam excellentiam, ante peccatum præsum, abstrahendo à carne passibili vel impassibili; deinde iterum post peccati prævisionem ex affectu redimendi genus humanum, determinando carnem passibilem: quare secundum tertiam hanc sententiam, ita incarnatione etiam quoad substantiam facta est ad redimendum hominem lapsum, ut tamen facta esset, etiam homo non peccasset, nec redempzione opus habuisset. Sed cum secunda sententia, sit

S. I.

Incarnatio volita fuit à Deo tantum post prævisionem peccati, & ad redimendum genus humanum: ita ut vi præsentis decreti, Filius Dei incarnatus non esset, si genus humanum redempzione non indigisset,

Prob. 1. ex Scriptura. Nam Joan. cap. 3. Christus ipse ait: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret: ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam aeternam. Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.* Et cap. 10. idem sic loquitur: *Ego veris, ut vitam habeant, & abundantiam habeant.* Et ad Galat. cap. 4. dicit Apostolus: *Misit Deus Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege; ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum recipieremus.* Idem afferit 1. ad Timoth. cap. 1. *Fidelis sermo, inquit, & omni acceptione dignus: quod Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* Ex his autem locis, & aliis similibus patet, Scripturam pro motivo incarnationis redempcionem hominis à peccato perpetuo assignare: gratis igitur omnino dicitur, incarnationem ab eo voluntate fuisse propter motivum aliquum, ita ut facta fuisse, etiam homo lapsus non esset, & sic non egisset redempzione.

Hoc ratiocinium est Angelici Doctoris hic quæsitione 1. art. 3. in O. Quidam, inquit, dicunt, quod etiam homo non peccasset. *Dei Filius incarnatus fuisse.* Alii vero contrarium afferunt, quorum assertio magis assentiendum videtur: ea enim, quæ sola Dei voluntate proveniunt supra omne debitum creature, nobis innotescere non possunt, nisi quatenus in Sacra Scriptura traduntur, per quam divina voluntas nobis innotescit. Unde cum in Sacra Scriptura ubiqui incarnationis ratio ex peccato primi hominis assignetur, convenientius dicitur, incarnationis opus ordinatum esse

Disputatio VI. Articulus III.

527

esse à Deo in remedium contra peccatum, ita quod, peccato non existente, incarnatio non fuisset; quamvis potentia Dei ad hoc non limitetur; potuisset enim, etiam peccato non existente, Deus incarnari.

Prob. 2. Ex Patribus, Itæneo scilicet lib. 5. cap. 14. Si enim, inquit, non haberet caro salvari, nequam Verbum Dei caro factum esset.

Athanasio ferm. 3. contra Arianos. Dominus, inquit, non habuit causam, ut esset Verbum, nisi quod Patris esset germen, & sapientia unigenita: cum tamen homo efficerit, tum causa substituitur, cur eam sporeat carnem gestare: necessitas quippe indigentiae que hominum anterior est, quam illius nativitas, qua (necessitate) sublata, carnem non induisset, &c. Superius sic locutus erat: *Dens ut bonus, & Pater Domini nostri, nostram vicem dolens ... author fuit Filio suo, ut induo corpore humano, homo fieret ... atque in eocorpore se ipsum offerens pro omnibus, omnes liberaret ab ignorantia deitatis, & corruptione.*

Gregorio Nazianzeno in orat. 4. de Theologia, in qua sic ait. *Quae autem humanitatis à Deo proper nos suscepit causa exit? Profectò ut nobis salus paratur: quid enim aliud causa affiri possit?*

Ambrosius lib. de incarn. dominica sacram. cap. 6. ubi hæc habet: *Didicistis igitur, quia sacrificium de nostro obulit (Christus) nam qua erat causa incarnationis, nisi ut caro, qua peccaverat, per se redimeret. Carnem assumpit, ut spolium carnis exuret, aque in semei ipso & manib[us] diaboli crucifigeret, & trophya virtutis erigeret.*

Augustino ferm. 79. de verbis Apostoli. *Nulla, inquit, causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla causa est medicina.*

Cyrillo Alexandrinus in thesauro assertione 24. *Verbum Dei, inquit, non aliam ob causam factum est homo, quam ut omnia, quia sua sunt, nostris infirmatibus commiscens, ac veluti contemporans, humanam naturam confirmaret, atque ad suum ipsum robur traduceret. Et in assertione 15. sic ad mentem nostram aptissime loquitur: Adam primus homo factus est, dataque illi est à Deo via salutis; quamquidem: divinum mandatum transgressus, misit, lapsusque est in iterum, provolutus in peccatum descendit in mortem. Aliam igitur viam nobis premonstrari opus erat, qua ad pristinum statum concenderemus. Cui quidem premonstranda cum nullus hominum par esset, ipsum Verbum Dei cùm sit natura increatum, proper nos creatus homo....*

Leone Magno ferm. 3. de Pentecoste. *Si homo, inquit, ad imaginem & similitudinem Dei factus, in suo honore natura mansisset, nec diaboli fronde decepit, à longe sibi posita per concupiscentia deviasset, Creator mundi creatura non fieret.*

Et Gregorio magno in cap. 8. lib. 1. Regum. *Nisi Adam, inquit, peccaret, Redemptorem nostrum carnem suscipere nostram non oportere: non enim venit vocare iustos, sed peccatores ad penitentiam. Si ergo pro peccatoribus venit, si peccata deessent, eum venire non oportere.*

Patres igitur magno inter se consenserunt docent, Christum venisse, ut hominem lapsum erigeret, & sub peccati jugo positum ut libertatem afferret; quin imò nec Christum venturiū fuisse, si homo peccatus non fuisset, adeoque opus redempzione non habitus. Quare Patribus aperte videntur repugnare ii, qui in prima, vel tertia sententia sunt.

§. II.

Solvuntur objectiones petite ex Scriptura.

Obj. 1. Proverb. cap. 8. dicitur: *Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam feceret à principio. Quæ verba à Patribus accipiuntur de sapientia incarnata, quamvis etiam de increata intelligantur. R. 1. verba illa non intelligi litteraliter de sapientia incarnata, sicut nec de increata, sed de sapientia in genere, abstrahendo à creata &*

increata; adeoque sensum esse: Deus ab æterno, & antequam quidquam decerneret, sapientissimus fuit, ac proinde omnia in tempore creanda decrevit ac præordinavit sapientissimè.

R. 2. Verba illa commode intelligi posse de sapientia increata, seu de Filio Dei, quem Pater æternus ab æterno per generationem æternam possedit.

R. 3. Verba illa intellecta de sapientia incarnata, seu de Christo, non aliud significare, qua specialissimum amorem, quo Pater æternus ante realem mundi productionem, & ab æterno Christum prosecutus est, ornatique ad ejus gloriam ordinavit. R. 4. locum illum apud septuaginta Interpretes sic haberunt: *Dominus creavit me in initio viarum suarum ad operam sua; qua lectione admissa locus de sapientia incarnata intellectus, solum significat Christum secundum humamitatem creatum esse*, ut esset electis via ad beatitudinem, ad quam ipse ante omnes prædestinatus fuit.

Obj. 2. Ephesiorum c. 1. dicitur: *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. Quorum verborum sensus est: Propter Christum jam volitum elegit nos, antequam decerneret creationem mundi. R. neg. hunc esse hujus loci sensum. Sensus itaque est: Deus propter Christi merita absoluta futura, & absolutè prævisa elegit nos, antequam fieret mundus, hoc est, ab æterno. Pro quo*

Nota. Deus absolutè prævidit lapsum Adami absolute futurum. Lapsus Adami absolute prævisus, ad humani generis redemptionem decrevit Christum, & ejus merita prædefinitiv. Merita Christi prædefinita, & absolute futura, absolute prævidit. Propter merita Christi absolute prævisa, certos homines elegit ad gloriam, & electos ad gratiam prædestinavit. Hæc est Apostoli doctrina.

Obj. 3. Hebreorum cap. 2. v. 10. dicitur, propter Christum omnia esse facta, adeoque propter Christum omnia fuisse decreta, & sic Christum à Deo decretum fuisse, antequam decerneret mundi creationem. R. neg. Verba Apostoli sunt: *Decebat eum, propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat (hoc est, per Christum adducere decreverat) auctorem salutis eorum (Christum) per passionem consummare.* Ubi per to eum intelligitur Pater æternus, ad quem proinde, non vero ad Christum, pertinent verba illa, propter quem omnia, & per quem omnia.

Obj. 4. Colossium cap. 1. dicitur de Christo: *In ipso condita sunt universa in celis, & in terra... omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes. R. breviter, hæc omnia dici quidem de Christo, sed de eo dici, ut Deus est, non vero ut est homo.*

Obj. 5. 1. Corinthiorum cap. 3. dicitur: *Omnia vestra sum; vos autem Christi; Christus autem Dei.* Ergo Deus decrevit immediate Christum propter gloriam suam, deinde propter Christum electos, denique propter electos cetera omnia. R. neg. conseq. Hujus igitur loci sensus est: Omnia ordinantur ad vestram utilitatem. Vos vero etsi membra mystica Christi, sicut Christus ipse, quatenus homo, est Dei, quasi capit ac Domini, creatura & possessio.

Obj. 6. hæc Christi verba apud Joannem cap. 17. *Et nunc clarifica me tu Pater apud temeripsum claritate, quam habui priusquam mundus esset apud te (hoc est, priusquam mundus à te esset decretus.) R. neg. hanc interpretationem, & post hæc verba, priusquam mundus esset, virgulam ponit debere, & sensum esse; Pater, sic ut in celo, quantum fieri potest, mihi ut homini communicetur gloria, quam ut Deus habui apud te ante mundi creationem, & ab æterno.*

Obj. denique hæc verba Ecclesiastici cap. 24. *Ego (sapientia) ex ore Altissimi prodixi, primogenita ante omnem creaturam. Ad solutionem Nota. Verbum, primogenitus, per hebraismum solet in Scriptura significare aliquid in suo genere præstantissimum, ut cum dicitur, primogenita mors, hoc est, mors funebris, vel, primogeniti pauperum, hoc est, pauperum.*

perrimi. R. itaque. Supposito, quod verba laudata de sapientia incarnata intelligi debeant; vel dicuntur de Christo, ut est homo, & sensus est, quod creaturis omnibus longè antecellat; vel de eo dicuntur, ut est Deus; & sensus est, quod ab æterno genitus fuerit, & antequam producetur illa creatura.

Dices. Scriptura significat, Christum fuisse à Deo decretum, ut ducem, & pastorem ovium, hoc est, Angelorum & hominum, ut mediatorem vita spiritualis, hoc est, gratiae & gloriae, ut sponsum Ecclesie, qua homines & Angelos comprehendit. Atqui ratio ducis, pastoris, &c. est aliquid de se planè independens à peccato, & ejus prævisione, potuitque proinde prius intendi, & expeti à Deo, quām homo prævidetur esse peccatorus. Ergo vera, &c.

R. Christum potuisse quidem à Deo ut ducem, & pastorem ovium, ut sponsum Ecclesie, ut mediatorem vita supernaturalis præcisè ac simpliciter decerni independenter à prævisione peccati; at verò non potuisse independenter à peccato prævilio decerni ut ducem, & pastorem hominum lapsum, ut mediatorem vita supernaturalis reparandæ, ut sponsum Ecclesie, quam sanguine suo acquireret, & pro qua se ipsum traderet, ut sanctificaret & mundaret illum, &c. Hoc autem secundo modo, non primo, Christus decretus est, ut probavimus ex Scriptura, & Patribus, & hoc secundo modo prius decretus est, quād decerneretur, ut iudex vivorum & mortuorum, ut Angelorum dux & pastor, ut caput supra omnem Ecclesiam, hoc est, ut supremus hominum & Angelorum Monarcha.

§. III.

Solvuntur objectiones petitæ ex Patrum autoritate.

Ob.1. Sanctum Irenæum, apud Cardinalem de Lugo, & alios Auctores, sic loquentem: *Cum preexisteret salvans, oportebat, quod & salvaretur, fieri, ut non vacuum sit salvans.* R. Irenæum loquitur de Christo ut Deo, seu de ipso Verbo, existente ab æterno, quod erat salvans in actu primo, id est, potens salvare in natura assumpta: unde Deus moveri potuit ad permittendum hominis lapsum, alias fortasse non permissurus, si homo lapsus reparari non posset per Verbum hominem factum. Itaque juxta sanctum Irenæum, cum ab æterno existere Verbum, quod hominem lapsum salvare posset assumendum naturam humanam, Deus convenienter permittere potuit, & permisit, hominem labi, ut ex hominis lapsu, Verbo daretur occasio carnem assumendi, & hominem lapsum salvandi, quia inde maxima Deo gloria, plurimaque & maxima ipsi homini emolumenta profixa erant.

Ob.2. Cyrilum Alexandrinum in thesauro, assertio-ne 15. sic loquentem: *Idcirco quæ ipsius decent faciens (Deus) non quando nos facti sumus, tunc primum de nobis liberat, verum etiam antequam fieret terra, & ante facula rerum nostrarum successus & eventus prenoscit; & ante facula funditus Filium suum, quantum ad suam prænotionem attinet, ut nos super eum edificati, resurgamus in incorruptionem, quia alioquin per prævaricationem in interitum & corruptionem incideramus.* R. Cyrilum hic aperte nostrum esse: nihil enim aliud vult, quām Christum fuisse præordinatum, & præparatum in providentia divina, antequam existere mundus, & nos in tempore peccaremus, ut adveniente postea lapsu nostro in tempore, jam esset nobis præparata reparatio.

Christum autem sic præparatum fuisse post absolutam lapsus nostri prævisionem, claram dicit S. Doctor; sic enim continuo prosequitur: *Sciebat enim, nos per peccatum morituros, & propter inobedientiam nostram in sepulchro terræ cubituros, atque audituros: Terra es, & in terram revertenter. Cum autem que ex re nostra erant, etiam ab æterno præcogitavimus omnium nostrorum conditor & creator, prævidit, atque præfinxit eum, qui propter nos & pro nobis homo fuius*

effet, hoc est, Verbum suum, ut initium viarum, & fundamentum reperiatur instauratae in ipso humanae naturæ ad incorruptionem.

Idem luculentiter docet dialogo 5. de sancta Trinitate circa medium, ubi ait: *Dicam enim aliquid, hanc nullum decori in praefatarum sollicitus, quod necessitas ita postulat, hominum lapsibus, ac nostris peccatis maximam habeat gratiam unigenitus: sciat vero occasionem sibi fuisse gloriam illius deifica humanitatis peccata: nisi enim peccassemus, non factus fuisse nostri similis (naturam scilicet nostram assumendo) & nisi factus esset nostri similis, neque crucem sustinisset, as nisi mortuus esset, neque nobis, & sanctis Angelis adorandus esset.*

Nec dic, S. Cyrrillum aliud non velle, quam Christum venturum non fuisse in carne passibili & mortali, si homo peccaturus non fuisset; adeoque Christum, ut venturum in carne passibili & mortali, à Deo decretum fuisse tantum post peccati prævisionem, quod non impedit, quominus simul independenter ab hac prævisione Christus decretus fuerit secundum substantiam, præscindendo à carne passibili vel impassibili, adeoque non impedit, quominus Christus adhuc venturus fuisset, etiam si homo non fuisset peccaturus: nam contra est, quia talis distinctionis vestigium nullum apud S. Cyrrillum aut Patres alios invenies.

Ob.3. S. Augustinum 1. in libro de spiritu & anima cap.9. ubi ait: *Propriæ Deus homo factus est, ut totum hominem in se beatificaret.* Et lib.1. de nuptiis cap.21. ubi dicit conjugium etiam in statu innocentiae, si homo non peccasset, futurum fuisse sacramentum coniunctionis Christi cum Ecclesia. R. ad primum, Auctorem libri de spiritu & anima alium esse ab Augustino: nam ut obseruat Bellarminus in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, Auctor ille citat Boetium, qui annis ferè centum Augustino posterior est. Præterea, verba laudata nobis non obsunt: Deus enim finem hunc, scilicet ut hominem in se beatificaret, tam post prævisionem peccati, quād ante, potuit intendere. *Ad 2.* R. neg. Sanctus enim Augustinus loco citato dicit tantum, in statu innocentiae, etiam si homo non peccasset, futurum fuisse conjugium, quod postea Apostolus vocavit magnum sacramentum in Christo & Ecclesia. *Respondet,* inquit, *connubii sacramentum: De me ante peccatum dictum est in paradiſo, Relinquet homo patrem, &c. quod magnum sacramentum dicit Apostolus in Christo & Ecclesia.*

Nostrum autem esse S. Doctorem, jam supra probavimus, & adhuc demonstramus ex libro 1. de peccatorum meritis cap.26. ubi hæc habet: *Commodius est se arbitror, acerbatim cogere, quæ occurvare potuerint, vel quæ sufficere videbuntur, quibus appareat Dominum Jesum Christum non aliam ob causam in carne venisse, ac forma servi accepta factum obdientem usque ad mortem Crucis, nisi ut hac dispensatione misericordissima gratias omnes, quibus tanquam membris, in suo corpore constituis, caput est, ad capessendum regnum celorum vivificaret, salvos faceret, liberaret, redimeret, illuminaret, qui prius frassentes in peccatorum morte, &c.*

§. IV.

Solvuntur objectiones petitæ ex ratione.

Ob.1. Si Christus non fuit decretus, nisi post prævisionem peccati primi parentis, non fuit primus prædestinatus, & exemplar aliorum omnium hominum prædestinatiorum. Falsum conf. Ergo, &c. K. neg. seq. maj. Licet itaque Christus decretus non fuerit ad existentiam, nisi post Adamum, & ejus peccatum abolutè prævium, nihilominus ante Adamum prædestinatus fuit ad gloriam: Deus enim Adamum ad gloriam non prædestinatus, nisi post prævisionem peccati illius, & prædefinitionem Christi Salvatoris, ac meritorum ejus, propter quæ prædefinita, & abolutè prævia, Adamum ad gloriam elegit, cique gratias cum

cum affectione glorie infallibiliter connexas præparavit: quare Adamus in tempore propter merita Christi Salvatoris absolutè futura, & absolutè prævisa, accepit gloriam & omnem suam gratiam, etiam illam quam habuit ante peccatum, non quidem ut primò datum, sed ut penitenti redditam; sub quo tantum respectu effectus fuit electionis & prædestinationis. Quod si Christus prædestinatus fuit ad gloriam ante Adamum, à fortiori fuit ante omnes Adami posteros, quos Deus elegit, seu quos ante prævisionem omnis proprii meriti, absolutè & efficaciter voluit consequi gloriam: nam qui ex Adami posteris ad gloriam electi fuerunt, non electi fuerunt ante ipsum Adamum, sed vel simul cum illo, vel etiam post illum, posterioritate scilicet rationis.

At inquires. Si Adamus non peccasset, nullus hominum secundum nos, ex vi præsentis decreti prædestinatus fuisset: nam secundum nos, si Adamus non peccasset, Christus ex vi præsentis decreti non veniret. Ergo secundum nos, si Adamus non peccasset, nullus hominum salvatus fuisset; quod videtur absurdum. R. dist. seq. ant. Si Adamus non peccasset, nullus hominum secundum nos, ex vi præsentis decreti prædestinatus fuisset prædestinatione gratuita, & antecedente prævisionem absolutam omnis proprii meriti, quo modo electi omnes in præsenti statu sunt prædestinati. C. seq. ant. Prædestinatione remunerata, & supponente prævisionem meritorum, ac perseverantiae in statu gratiae, N. ant. & conseq.

Itaque secundum nos, præsenti decreto voluit Deus conditionatè quidem, sed serio ac sincerè, ut Adamus, & omnes ejus posteri gloriam aeternam consequerentur, si perseverarent in statu innocentia: unde vi præsentis decreti, Adamum, & ejus posteros aeterna gloria propter eorum merita, ac perseverantiam in statu innocentia, absolutè prævisa, coronare consequenter voluisse absolue & efficaciter, si recipia in statu innocentia; & bonorum operum exercitio perseveraturi fuissent. Jam vero si Adamus non peccasset, in statu innocentia perseverasset, & eo perseverante, aliqui, in modo multi ex ejus posteris, in illo statu perseverasset. Quare si Adamus peccatus non fuisset, Deus ex vi præsentis decreti. Adamum, & multos ex ejus posteris ex absoluta meritorum & perseverantiae prævisione, ad gloriam aeternam ut mercedem prædestinasset, adēque Adamus, & ex ejus posteris multi salvati fuissent.

Obj. 2. Adamus ante lapsum, gratiam habitualem & actualem, qua peccatum vitare, & in statu innocentiae perseverare posset, accepit propter merita Christi prædestinata, & absolutè prævisa, juxta illum Apostoli Eph. c. 1. *Qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in Christo.* Ergo necesse est, Christum cum suis meritis prædefinitum fuisse ante peccati prævisionem. R. neg. ant. Adamus enim gratiam habitualem & actualem, qua cum in statu innocentia perseverare posset, si veller, accepit ex mera Dei liberalitate: quanquam utramque post lapsum, propter merita Christi recuperaverent. Apostolus autem loco citato loquitur de Christo redemptore, unde intelligendus est de gratiis, que post peccatum Adami absolutè prævisum, misericorditer à Deo, intuitu meritorum Christi iam absolutè futurorum, preparata fuerunt ipsi Adamo, & posteris ejus.

Dices. Si ita est, multò minus Angeli gratiam ex meritis Christi acceperunt. Falso conf. Ergo, &c. R. neg. min. Deus enim prius Angelis gratiam, quam peccatum vitare possent, præparavit, quam peccatum malorum angelorum prævideret: prius peccatum malorum angelorum prævidit, quam prævideret peccatum Adami: peccatum enim angelicum fuit aliquo modo causa peccati Adami: prius denique prævidit peccatum Adami, quam decerneret Christum, & ejus merita. Prius igitur, quam decerneret Christum, & ejus merita, Angelis gratiam, quam vitare peccatum, & in bono in quo creandi erant, perseverare possent, præparavit.

At inquires. Christus tam est caput Angelorum, quam s'ipponnet Theol. Tom. II.

hominum. Præterea, Angeli viatores habuerunt fidem Christi, & per illam sanctificati sunt.

R. ad primum, Christum etiam secundum huminatem, esse quidem caput, non solum hominum, sed etiam Angelorum, sed cum aliquo discrimine: nam est caput hominum, & quoad exteriorem gubernationem, & quoad internum gratia influxum; Angelorum caput est, quoad exteriorem gubernationem, & excellentiam tantum.

R. ad secundum negando. Nam quod Christus angelis viatoribus revelatus fuerit, neque ex Scriptura, neque ex Patribus colligitur: in modo quamvis certum sit, aliquos ex Angelis sanctis incarnationis mysterium, antequam impletetur, cognovisse, incertum omnino est an à principio beatitudinis cognoverint: multisq[ue] ex illis mysterium illud, etiam quoad substantiam, nonnisi postquam impletum est, cognovisse, videatur Apostolus significare, cum i. ad Tim. cap. 3. de mysterio incarnationis ait: *Magnus est pietas sacramentum, quod manifestatum est in carne, justificatum est in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est in gentibus.*

Obj. 3. Mysterium incarnationis revelatum fuit Adamo innocentem, in sopore illo de quo Genesi c. 2. dicitur: *Inimicu ergo Dominus Deus soporem in Adam; cumque obdormisset, &c.* Ergo Incarnationis decreta fuit ante absolutam peccati prævisionem. R. concessio antecedente, quod tamen multi negant, negando consequentiam nam etiam in incarnatione nonnisi post peccatum Adami absolutè prævisum, volita fuerit, potius tamen revelari. Adamo antequam peccaret: sicut enim absoluta peccati præscientia tempore prior fuit ipso peccato, licet fuerit posterior causalitate, ita revelatio incarnationis potius tempore prius existere, quam existeret peccatum, licet ab eo & ejus absoluta prævisione dependeret.

At inquires. Si mysterium incarnationis revelatum fuit Adamo innocentem, Adamus innocens supernaturalem habuit fidem Christi, atque ita Adamus in statu innocentia habuit aliquod augmentum gratiae dependenter à Christo & meritis ejus; illud scilicet augmentum, quod meritus est per fidem Christi supernaturalem. Oportuit igitur Christum & ejus merita prædefinita fuisset ante prævisionem absolutam statu innocentia, & peccati. R. Adamum fidem Christi supernaturalem eliciuisse cum adjutorio gratiae, ex mera Dei liberalitate acceptra, & per fidem illam supernaturalem meritum esse gratiae augmentum dependenter à Christo, non ut causa meritorum, sed tantum ut objecto credito unde pro opposita sententia nihil sequitur.

Obj. 4. Deus decretivit Christum propter gloriam suam extrinsecam. Ergo decretivit illum independenter ab absoluta prævisione peccati. R. dist. ant. Deus decretivit Christum propter gloriam suam extrinsecam præcisè, seu abstrahendo ab ea, ut tali vel tali modo procuranda, N. ant. Propter gloriam suam extrinsecam, ut procurandam per redemtionem humani generis, C. ant. Unde neg. conf.

Dices. Ergo Deus ordinavit Christum ad redemptionem humani generis. Sed hoc est inordinatum. R. neg. hoc esse inordinatum. Et vero, secundum adversarios, Deus ordinatè velle potuit, & voluit Christum ut passibilem, & infinita passionis ejus merita propter redemtionem humani generis. Quidni ergo etiam potius ordinatè velle simpliciter Christum, seu velle Christum quoad substantiam, & omnia ejus merita propter eundem finem.

Dices. Si Deus simpliciter voluit Christum propter redemtionem humani generis, simpliciter voluit perfectius propter minus perfectum. Sed hoc est inordinatum. Ergo, &c. R. neg. min. Ratio est, quia in iis, que liberum est velle, vel non velle, nec sunt inter se essentialiter subordinata, potest agens, absque omni inordinatione, simpliciter velle perfectius propter minus perfectum: ita ut minus perfectum sit tota ratio sufficienter movens ad volendum efficaciter perfectius. Deus autem, ut potest agens ad

extra libertimum, & sibi sufficientissimum, potuit velle, vel non velle Christum pro arbitrio; & aliunde incarnatione, & humani generis redemptio, non ita sunt inter se subordinatae, ut non possit utraque proxime ac per se conferre ad gloriam divinam extrinsecam. Quare Deus potuit, absque omni inordinatione, prius velle efficaciter redemptionem humani generis, ac deinde efficaciter velle Christum propter redemptionem illam, volitam propter gloriam divinam extrinsecam, primò & propter se intentam,

Dices. Si Deus simpliciter ordinavit Christum ad humani generis redemptionem, magis amavit purum hominem redimendum, quam Christum. *Resp.* Deus hominem purum redimendum, magis quam Christum amavit secundum quid, in quantum, vi praesentis decreti, prius voluit efficaciter redimere purum hominem, quam decrevit Christum existere: at Christum, magis quam purum hominem redimendum, amavit simpliciter, qui multò plus in Christo sibi complacuit, quam in puro homine redimendo, multò plura ei bona voluit, eumque multò pluris fecit.

At inquires. Medium non potest plus amari, quam finis. R. medium non posse plus amari, quam finem, si amerit praeceps propter bonitatem relativam, hoc est, si amerit praeceps quatenus uile est ad finem ad quem ordinatur, obtinendum: at medium potest plus amari, & plus amat, quam finis, si non solum propter bonitatem relativam amerit, sed etiam propter bonitatem absolutam, & bonitatem finis praestantorem. Christus autem sic à Deo amat propter bonitatem relativam, seu propter conducibilitatem, quam haber ad finem redemptionis hominum, ad quem ordinatur, & propter quem solum vi praesentis decreti proxime volitus est efficaciter, ut etiam amerit à Deo propter bonitatem absolutam, que bonitati finis illius, ad quem ordinatur proxime, infinitè excellit; quamvis non sic propter bonitatem absolutam amerit, ut vi praesentis decreti, propter illam existeret, etiam si homo redemptione non indigeret.

Obj. 5. Medium, propinquius fini generali operum divinorum, prius à Deo volitum est, quam medium remotius. Sed incarnatione est medium fini generali operum divinorum, nempe gloriae divinae extrinsecæ, propinquius, quam redemptio hominum: incarnatione enim opus est longè præstantius hominum redemptione, & in eo perfectiones divinas multò magis relucunt. Ergo, &c. R. dist. maj. Medium, fini generali operum divinorum propinquius in agentis intentione, prius à Deo, &c. C. maj. Propinquius dignitate & excellentia tantum, N. maj. Incarnatione autem est quidem medium, fini generali operum Dei propinquius dignitate & excellentia; at non est medium propinquius in intentione Dei, qui prius voluit efficaciter procurare gloriam suam extrinsecam per hominis redumptionem, quam vellit efficaciter incarnationem.

At inquires. Medium, propinquius dignitate & excellentia, ordinari non potest ad medium remotius. Ergo incarnatione ordinari non potuit ad hominis redumptionem; adeoque hominis redemptio non potuit esse prius in intentione Dei, quam incarnatione. R. medium, propinquius dignitate & excellentia, ordinari non posse ad medium remotius, quando media illa ita sunt inter se subordinata, ut remotius non possit, nisi mediante propinquiori, conferre ad finem: scilicet verò, si remotius tam per se & proxime ad finem conferre potest, quam propinquius, licet non possit tam perfectè: homini autem redemptio tam potest per se & proxime ad gloriam Dei conferre, quam incarnatione, licet non tam perfectè possit.

Obj. 6. Si incarnatione non fuit volita, nisi post absolutam peccati prævisionem, est bonum occasionatum. Absurdum cons. Ergo, &c. R. incarnationem esse bonum occasionatum, non hoc sensu, quod si bonum fortuitum, vel nonnisi alterius occasione vo-

libile, sed eo tantum sensu, quod si bonum volitum tantum occasione alterius, nempe peccati absolute prævisi; in quo nullum est inconveniens.

At inquires. Si incarnatione non fuit volita à Deo, nisi occasione peccati, humanitas Christi gaudere potest de peccato. R. humanitatem Christi gaudere posse, non de peccato, quod secundum se fuit impedimentum incarnationis, sed de infinita Dei bonitate, qua sola permotus Deus, ex peccato absolute præviso occasionem sumpsit volendi incarnationem.

At inquires. Prius à Deo intenditur bonum, quam permittrit malum, quod est occasio boni. Ergo Deus prius voluit incarnationem, quam vellat peccatum permittere, proindeque incarnatione ante absolute peccati prævisionem volita fuit à Deo. R. neg. ant. Ad hoc enim, ut Deus malum permittere vellat, satis fuit, quod prius cognoverit bonum, cuius malum occasio esse poterat: nam hoc satis fuit, ut malum vellit permittere, nec ab eo permitendo deterreretur per illius odium.

Deus itaque voluit permittere peccatum, non ut ex eo sumeret occasionem ponendi incarnationem, prius volitam efficaciter; sed quia cognoscens bona, quibus peccatum occasionem dare poterat, vidit posse se convenienter illud permittere, nec ab eo permitendo per odium illius deterritus fuit, præterim cum sibi complaceret in bonis illis, quibus occasionem dare poterat peccatum, atque imprimis circa incarnationem possibilem. Breviter. Deus voluit permittere peccatum, non ut esset Christus, sed quia poterat esse Christus, & per Christum in carne mortali & passibili venienti, poterat homo modo perfectissimo redimi, to quia, significante non causam motivam, sed merum removens prohibens.

Obj. 7. Intrinseca & absolute Christi perfectio & excellētia, qua crea omnia superat, magisque valet ad potentiam, sapientiam & bonitatem divinam manifestandam, quam omnes puræ creaturæ simul sumptæ, sufficienter Deum mouere potuit. R. ita esse. At t. Deus, qui sibi sufficientissimus est, & ad extra libertimum, potuit non velle Christum propter intrinsecam illam & absolutam illius excellentiam, potuitque convenientissime illum velle efficaciter propter solam rationem redemptionis, ut sic magis misericordissimam suam erga nos charitatem commendaret. Sic autem re ipsa Christum voluisse, satis superque ostensum est ex Scriptura, & Patribus.

Obj. 8. Non est convenientis, dicere quod Christus non fuerit per se à Deo experitus, sed tantum ex occasione peccati, atque ita quod tantum sit bonum ortum ex occasione mala & pudenda, quamvis Deus voluisse non esse: unde consequenter Deus prius voluisse Christum non esse, quam esse. R. absolutè quidem convenientius fuisse, quod Christus primò & efficaciter per se intenderetur à Deo; at Deus non tenetur ad convenientius absolutè, sed solum ad convenientis. Convenientis autem, in modo convenientissimum fuit, Christum primò & efficaciter intendi propter solam humani generis redumptionem, ut jam probatum est.

Addo, incarnationis primò & efficaciter propter solam hominis redumptionem decreta convenientiam, non minui ex eo quod idcirco sit bonum occasionatum, sive bonum ortum ex occasione mala & pudenda, & quam Deus nollet esse: peccatum enim fuit occasio purè per accidentem incarnationis, nec ullo pacto Deum ad eam volendam movit; sed Deus, peccato absolute præviso, ad decernendam incarnationem motus est sola sua misericordia, que cō magis commendatur, magisque reluet, quā occasio pejor fuit, magisque pudenda.

Obj. 9. Excellentia Christi multum derahitur, cum negatur Christus per se intentus & expeditus fuisse, illicque Angeli, quod suam justificationem & glorificationem, & primi parentes, quoad suam justificationem in statu innocentia, subtrahuntur. Ergo, &c. R. in nostra sententia nihil excellentia Christi detrahī, sed solum ei subtrahi gloriam accidentalem aliquam,

Disputatio VII. Articulus III.

531

quam, quam Deus noluit eum habere; in quo non est inconveniens. Et verò gloria accidentalis Christi tanta non est, quanta absolute potuit esse: nam v. gr: angeli mali redimi potuerunt ex Christi meritis, & Deus potuit creare plures alios mundos, quibus Christus præfset, plureque alias creature, quæ ex meritis ejus redimerentur, vel saltem justificarentur, & glorificarentur: attamen negando malos angelos ex meritis Christi redemptos, aut plures mundos alios creatos esse, &c. nihil propreterà derrahit excellētia Christi, sed solum accidentalis, quam re ipsa Deus noluit habere, gloria ei subtrahitur; quod inconveniens non est.

Præterea, Christus nihil in actu secundo meritus est, nisi per omnes actiones suas simul sumptas, & ejus passione, ac morte consummatas, ut Christus ipse significat, Joan. cap. 12. cùm ait: *Nisi granum frumenti cadens in terram moriueretur, ipsum solum manet: si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Sed meruit omnem gloriam accidentalem, quam haber, vel habiturus est. Ergo omnem gloriam accidentalem, quam haber, vel habiturus est, debet passioni ac morti sue, adquæ si causa fuit justificatiōnis & glorificationis bonis angelis, & justificatiōnis primis parentibus in statu innocentia, pro angelis beatis, & primis parentibus innocentibus passus, & mortuus est, quod est certò falsum. Ergo, &c.

Obj. 10. Ex Trident. lefs. 6. cap. 7. Christus est causa finalis nostræ justificationis, adquæ & prædestinationis nostræ, quæ nostra justificationis causa est. Ergo Christus prius fuit in intentione Dei, quam hominum prædestinationis, ac proinde & prius quam peccatum Adami prævisum fuerit. *Resp.* Secundum Tridentini doctrinam, non Christum, sed gloriam ejus accidentalem esse causam finaliæ justificationis nostræ, quod verum est, licet Christus nonnisi post absolutorium peccati primi parentis prævisionem decretus fuerit. Deus itaque, præviso Adami peccato, ex affectu efficaciter redēptionis humani generis, nihil tamen statuendo in particulari circa homines redēmendos, prædefinivit Christum & ejus merita; tum propter prædefinita, & absolute prævisa Christi merita, efficaciter voluit in particula justificatiōni iis omnibus, qui re ipsa in tempore justificantur; voluit, inquam, propter gloriam suam, gloriam Christi, & justificatorum salutem, voluntate saltem conditiōnata intentam.

Obj. denique. Gloria animæ Christi majoris est dignitas, magisque Deo amabilis, quam gloria omnium hominum, simul juncta. Ergo dicendum est, gloriam hanc Christi per se magis fuisse à Deo expectam, quam gloriam hominum, potiusque ob Christi gloriam homines fuisse prædestinatos, quam Christum, propter gloriam hominum. Ergo, &c.

Resp. In fēcētia nostra, gloriam hominum affectu simplici & confusè voluntat, prius in intentione Dei fuisse, quam Christum ipsum, ac proinde quam gloriam animæ illius. At gloria animæ Christi prius in intentione Dei fuit, quam hominum gloria efficaciter & distinctè volita, & gloria animæ Christi est causa finalis gloriae hominum, efficaciter & distinctè volita; ad quod non requiritur, ut Christus cum suis meritis, ante absolutam prævisionem peccati Adami, decretus fuerit. Ad cuius rei intelligentiam, sit

§. V.

Traditur ordo divinorum decretorum, quantum ad presentem materiam pertinet.

Inster actus divinos non potest quidem esse prioritas & posterioritas secundum rem; cùm sint ab invicem & ab essentia divina realiter indistincti, sintque ipsissima essentia, quæ se ipsa, nullo realiter superaddito, intelligit, & vult. At potest dari, & revera datur inter actus divinos prioritas & posterioritas secundum rationem, cum fundamento in re, quia actus divini æquivalent pluribus actibus realiter distin-

S. monner Thol. Tom. II.

ctis, quorum alii ad existentiam aliorum, præsupponuntur, vel saltem quorum unius objectum præsupponit objecto alterius.

1. Itaque scientia simplicis intelligentia prior est scientia media ratione objecti, quia prius est, actum aliquem creatura possibile esse, quam esse futuribilem. Item scientia simplicis intelligentia prior est scientia media, ratione necessitatis; nam haec contingens est, illa vero absolue necessaria. Item scientia simplicis intelligentia prior est scientia media in substituti consequentia: valet enim: Est scientia media: ergo & scientia simplicis intelligentia: at non valet viceversa: Est scientia simplicis intelligentia: ergo & scientia media.

2. Scientia simplicis intelligentia, & scientia media, priores sunt decretis circa res possibiles, & actus liberos creaturarum: nam scientia simplicis intelligentia, & media, ad existentiam decretorum illorum prærequiruntur. Adde decretis illis priores esse ratione necessitatis, & in substituti consequentia, ut alibi explicatum est.

3. Decretum aliquod prius est aliqua prævisione absoluta, & aliqua prævisio absoluta prior est aliquo decreto: aliquod enim decretum prærequiritur ad existentiam alicuius prævisionis absolutæ. Sic decretum de producendo mundo, præsupponitur absoluta prævisione mundi: Deus enim mundum absolutè prævider, quia decretivit illum condere. Similiter aliqua prævisio absoluta prærequiritur ad existentiam alicuius decreti: sic prævisio absoluta impenitentia finalis, decretivit damnandi præsupponit: Deus enim decretivit damnare Iudam v. gr: quia prævidit absolutè finalem impenitentiam Iudæ. His præsuppositis, hunc actum divinorum ordinem secundum diversa signa rationis conformiter ad Scripturam & Patres instituimus.

1. Deus per scientiam simplicis intelligentia ab æterno cognovit omnia possibilia, omniesque modos, quibus se ipsum ad extra communicare, & gloriam suam extrinsecam procurare potest.

2. Similiter, per scientiam medium ab æterno cognovit omnia futuribilia libera, seu quid quelibet creatura libere liberè ageret, si in talibus, vel talibus circumstantiis ponetur.

3. Decrexit hunc mundum producere, & in eō creare Angelos, ad statum supernaturalem elevatos, quorum alios ex pura benignitate ad gloriam, & ad gratias cum affectione gloria infallibiliter conexas, prædestinavit; aliis sincrè quidem, sed ineffaciter gloriam voluit, & vi hujus voluntatis, gratias ad asequendam gloriam idoneas præparavit.

Item decrevit in hoc universo creare Adamum in statu innocentia, volendo illi sincrè, non tamen efficaciter perseverantiam in hoc statu, & beatitudinem supernaturalem, eique ex mera liberalitate præparando auxilia gratia, quibuscum perverare in statu innocentia, & perieverando, beatitudinem consequi posset. Voluit præverare primum illum hominem constitutere caput morale ceterorum omnium ex hominibus possibilibus, qui ab eo postea per viam naturalem descensu erant; voluit, inquam, constitutere in ordine ad merendum vel demerendum omnibus statum innocentia, per observationem, vel transgressionem præcepti de non comedendo fructu scientiæ boni & mali: ita ut illi præceptum observasse, vel violasse, & ita justitiam originalem meruisse vel demeruisse conferentes, prout præceptum illud observasset, vel non observasset Adamus.

Porrò Deus Adamum constitutit caput morale aliorum hominum, per viam generationis naturalis ab eo descensuorum, voluntati illius, in ordine ad observationem, vel transgressionem præcepti, pro supremo suo in res omnes dominio, alligando voluntates, non horum determinatè ex hominibus possibilibus (nam Deus pro illo signo rationis, quo Adamum constitutit caput morale generis humani, non cognovit, nec cognoscere potuit, quinam determin-

L 1 2 natè

natè ex Adamo erant descensuri,) sed horum, vel illorum disjunctim ex omnibus possibilibus, ab eo prout distinctè cognitis, prout hi vel illi postea ex Adamo descendenti erant seminaliter,

4. Per scientiam medianam præsciens Deus Adamum, si in talibus circumstantiis sibi relinqueretur, peccaturum, seu preceptum de non comedendo fructu scientiæ boni & mali transgressarum, simulque per scientiam simplicis intelligentiæ prænocens Adamum, & genus humanum, cum eo lapsum, reparari posse per incarnationem, statuit Adamum sibi relinquare, seu speciale adjutorium, quo à lapsu præservaretur, ei non dare, & sic Adami peccatum, & in Adamo totius humani generis ruinam permittere.

5. Absolutè prævidit Deus Adamum peccaturum, & in eo, ut capite morali, peccaturos quorundam ab eo per generationem naturalem descendenti erant non dum tamen determinatè, & in particulari hos ab eo descendituros cognoscens, sed tantum disjunctim hos vel illos ex hominibus passibilibus, quos omnes distinctè, & in particulari conognoscebat.

6. Deus, præviso absolutè peccato, quod futurum erat Adami physicè, & posterorum ejus moraliter, cum debito in posteris contrahendi maculam peccati illius à primo instanti animationis, sola sua misericordia commotus, decrevit efficaciter redimere genus humanum, & quidem modo redempcionis perfectissimo, ad hunc finem decernendo Christum cum suis meritis, inter quæ precipuum locum tenebat passionis ac mortis acceptatio.

7. Christi decreti ad existentiam merita prædefinita, & quod in illis præcipuum erat, passionis ac mortis ad perfectam redempcionem hominum præordinatam acceptancem absolutè prævidit.

8. Propter merita Christi absolute futura, & absolutè prævisa, decrevit ipius Christo gloriam animæ & corporis, nominis exaltationem, & omnem gloriam accidentalem, quam haberet, vel habitus est, cum variis prærogatiis, quibus gaudet, ut homo: quales sunt esse hominum prædestinatorum exemplar, legislatorem, judicem vivorum & mortuorum, angelorum & hominum caput, & Regem spiritualem Ecclesiæ, non verò quales sunt, est Redemptorem, Mediatorem, & Sacerdotem: nam ad hanc Christus ante merita sua absolute prævisa, & ex solo affectu redempcionis hominum, prædestinatus fuit.

9. Propter eadem Christi merita absolute prævisa, ut causam meritoriam, & propter gloriam ejus accidentalem, ut causam finalē partientem, ex hominibus naturaliter ab Adamo descenditibus, alios ad gloriam prædestinavit, eorum merita & perseverantiam finalē prædestinavit, eisque media congrua præparavit; alius verò gloriam voluit sincerè quidem, sed non efficaciter, unde præparavit illis auxilia idonea tantum, & sufficiencia, quorum simile absum cum occultis una & justissimas ob causas permittere decrevit.

Porrò, quod hic observandum est, Deus nec statuit, nec statuere potuit pro codem signo rationis, id quod re ipsa statuit ab aeterno de singulis hominibus: sed primò statuit de Adamo, deinde de immediate ejus posteris, & sic deinceps per sequentia rationis signa de aliis, atque aliis, quos absolutè futuros prævidere non potuit, priusquam statuisset de parentibus illorum, eisque auxilia decrevisset, & quibus dependebat electio conjugii, vel coelibatus, ab eis facienda; longitudo vel brevitas vita, & alia similia ad posteriorum propagationem pertinentia: quare Deus ita ab aeterno cognovit in particulari illos omnes, qui ex Adamo aliquando descendenti erant; vel sunt: ut rament omnes non cognoverit pro codem rationis signo, nec nisi postquam secundum diversa rationis signa statuit de singulis progenitoribus.

10. Secundum diversa signa rationis, prout de singulis hominibus statuit, electorum merita cum eorum perseverantia finali reproborum verò demerita, cum eorum finali impunitentia absolutè prævidit, & sic secundum diversa signa rationis, electis gloriam

per modum mercedis, reprobis verò supplicium aeternum destinavit.

ARTICULUS IV.

Aliquot dubia, quæ supersunt, resolvuntur.

Quæres 1. Utrum Christus venerit in remedium solidius peccati originalis? R. Christum venisse in remedium peccati originalis, & actualium, nec solum pro originali, sed etiam pro actualibus passum & mortuum esse.

Est de fide, & expresse asseritur in Scriptura. Nam 1. Joan. c. 1. dicitur: *Sanguis Iesu Christi Fili ejus enundat nos ab omni peccato.* Et ad Titum c. 2. *Debet semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniuritate, & mundaret sibi populum accepabilem, sectatorem bonorum operum.* Ratio est, quia Christus venit ut perfectus Redemptor & Salvator, atque ut nos ad vitam aeternam perducet, ut testatur ipse Joan. cap. 10. *Veni, inquit, ut vitam habeant, & abundanter habeant.* Ergo Christus vel venit ad tollenda omnia impedimenta vita aeterna. Non solum autem peccatum originale, sed etiam actualia, sunt impedimenta vita aeterna. Ergo, &c.

Quæres 2. Utrum Christus venerit principialis in remedium peccati originalis, quam in remedium actualium?

R. affirmativè, cum S. Thomas hic qu. 1. art. 4. in O. ubi ait: *Tanto principialis ad alius peccati deletionem Christus venit quanto illud peccatum magius est.* Dicitur autem aliquid magius duplicitate: uno modo intensivè . . . . & per hunc modum magius est peccatum actuale, quam originale, quia plus habet de ratione voluntarii: alio modo dicitur aliquid magius extensivè . . . . & hoc modo peccatum originale, per quod totum genus humanum inficitur: est magius quolibet peccato actuali, quod est proprium singularis persone; & quantum ad hoc, Christus principialis venit ad tollendum originale peccatum, in quantum bonum gentis divinus & eminentius est, quam bonum unius.

Hoc etiam suaderi potest, 1. ex Scriptura quæ peccato Adami præcipue opponit redempcionem factam per Christum, ut patet ex Apostolo 1. Cor. c. 15. ubi ait: *Quoniam quidem per hominem mors, & per hominem resurrex̄ mortuorum, & sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viviscabuntur.* 2. Ex Paribus qui simpliciter asserunt, Christum venisse, quia Adamus peccavit, vel etiam Christum venturum non fuisset, si Adamus non peccasset, ut patet ax Articulo præcedenti §. 1.

Quæres 3. Utrum Christus, vi præsentis decreti, venturus fuisset, quamvis solum fuisset peccatum originale?

R. affirmativè, & probatur, 1. Quia quamvis solum fuisset peccatum originale, mansisset motivum primarium & principale incarnationis, adeoque mansisset motivum sufficienter & efficaciter Deum movens ad incarnationem. Ergo fuisset incarnatione 2. Christus decretus fuit ratione prius, quam prævideretur, aut prævideri possent in particulari posteri Adami. Ergo Christus decretus fuit ratione prius, quam præviderentur, aut prævideri possent illa peccata actualia; imò priusquam prævideretur, aut prævideri possit peccatum originale, actu contrarium à posteris Adami. Ergo Christus venisset, etiamsi nulla essent peccata actualia; imò etiam si nulli ex posteris Adami contraberant actualem maculam peccati originis; & ut Christus, vi præsentis decreti, veniret satis fuit Adamum peccasse, & ejus posteros in illo, debitumque proximum contraxisse habendi actualem peccati originis maculam, à qua si præservati fuissent ex Christi meritis, ut præservari potuerint, Christus non minus, ut Redemptor, & occasione lapsus generis humani, venisset, quam re ipsa venit.

At inquires. Cùm Deus decretit incarnationem, non